

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

Tisztségviselők felkészítése Balatongyörökön

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete tagszervezetei aktív és nyugdíjas titkárai, elnökei, idén is megtartották közös értekezletüket Balatongyörökön, 2018. március 19-21-e között.

A háromnapos megbeszélés első napján konzultációt tartottak a BDSZ szervezeti egységeinek helyzetéről, a működés tapasztalatairól szakszervezetünk vezetőinek, munkatársainak részvételével, majd a tagozatok tevékenységeinek eredményeiről.

Lesz-e szociális Magyarország a szociális Európában?

A második nap Korózs Lajos országgyűlési képviselő, az Országgyűlés Népjóléti Bizottsága alelnökének előadásával kezdődött: „Lesz-e szociális Magyarország a szociális Európában? Avagy van-e lehetőség, igény a társadalombiztosítási ellátások megváltoztatására, visszaállítható-e a szénkültetéses szakmai nyugdíj?” témájában. A képviselő prezentációjában kiemelte, 2017-ben elfogadásra került a Göteborgi Nyilatkozat, amelyből az esélyegyenlőséget a munkaerő-piachoz való hozzáférést, a méltányos munkafeltételeket, valamint a szociális védelem és társadalmi befogadás pontjait emelte ki. Elmondta, Magyarországon átlagosan 16-17%-kal keresnek a nők kevesebbet a férfiakhoz képest. Jelentősen nőttek a társadalmi egyenlőtlenségek, hihetetlen mértékben az első és a tízedik fizetési decilis között (nyolcszorosára), természetesen csak a legális jövedelmeket alapul véve. Véleménye szerint hatalmas probléma, hogy a szociális jogoknak nincsen alkotmányos védelme. A Göteborgi Nyilatkozat elfogadása azért is lényeges, mert megvan a lehetőség a jogi úton történő kikényszerítésre. Hazánkban jelentős munkavállalói csoportok dolgoznak bizonytalan munkaszerződés keretei között. Azok a munkavállalók, akik az öregségi korhatár előtt nyugdíj előtti segélyben részesülnek, jelentősen alacsonyabb lesz az induló

nyugdíjösszegük. Véleménye szerint szükséges lenne bevezetni, hogy a nyugdíjkorhatár előtt három évvel, 40 év munkavisztonnal el lehessen menni korhatár előtti nyugdíjba. A rokkantsági ellátásban részesülők témájával kapcsolatban kifejtette, új típusú szolgálati nyugdíj bevezetésre is szükség lenne. Több mint egy millió nyugdíjas juttatása nem éri el a nyugdíjas létminimum szintjét sem. Határozottan úgy gondolja vissza kell térni a svájci indexálásra, amely szerint 2017-ben legalább 5,2%-os nyugdíjemelésre lett volna szükség. A társadalmi egyenlőtlenségeket tovább növeli az is, hogy a bérek és a nyugdíjak közötti szakadék tovább szélesedik.

Legyen közösségi foglalkoztatáspolitikai!

Sylvain Lefebvre, az IndustriAll Europe főtítkárhelyettese, tájékoztatást adott a szervezet európai iparpolitikai elvárásairól, kiemelten az energetikai és könnyűipari szakszervezeti törekvésekről és a tagszervezeti kampányáról. Előadásában ismertette a nemzetközi szervezet eddigi tevékenységét, felépítését, az európai ipari szakszervezetek fúziójának szükségességét. Az IndustriAll Europe egyik legfontosabb feladata, hogy nyomás alatt tartsa az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet annak érdekében, hogy minél inkább a szociális témákra helyezze hangsúlyt az uniós intézmények, a tagországok. Ismertette, hogy jelenleg az Európai Unióban a fiatalok 24%-a mun-

kanélküli, akik közül 16% teljesen kirekesztett a munkaerő-piacról. A gazdasági válság idején 1 millió háztartásban kapcsolódtak ki a villamosenergia szolgáltatást.

Az európai szervezet legfontosabb politikai célkitűzései közé tartozik, hogy minél inkább befolyásolni tudják az EU törekvéseit, legyen közösségi foglalkoztatáspolitikai. Vizsgálják a Brexit szavazást követő eseményeket, hogyan fog változni Európa gazdasága, foglalkoztatása. Elemzik továbbá, hogy a szociális dömping miképpen hat a Közösségre, az egyes tagországok nyugdíjrendszere mennyire eltérő. Fontos kérdés a munkavállalók munkaegészségügyi, munkabiztonsági védelme is. Az átalakuló gazdaság, az új technológiák hogyan hatnak a foglalkoztatásra, az ipar 4.0, a digitalizáció következtében a munkavállalóknak új szaktudásra, képzésre lesz szükségük annak érdekében, hogy meg tudjanak felelni az új munkaerő-piaci elvárásoknak. Egyes régiókban, országokban lehetőség lesz az újraiparosításra, amelyre jelentős EU-s források is rendelkezésre állnak.

Az Európai Unió iparpolitikája elemzése során kijelenthető, hogy ipar nélkül nincs jövője a közösségnek, kizárólagosan a szolgáltatásokkal nem képzelhető el a hosszú távú fenntartása. Jean-Claude Juncker-nek, az Európai Bizottság elnökének az előzetes céljai között szerepelt, hogy az EU GDP-jének legalább 20%-át az ipar tevékenységeinek kell adnia. Ennek ellenére sajnálatosan folyamatos csökkenés figyelhető meg az európai ipari termelésben. (Folytatás a 2. oldalon)

Fehér könyv

**A DOLGOZÓKÉRT
A JOGAIKÉRT
A LEHETŐSÉGEIKÉRT**

Amit a Magyar Szakszervezeti Szövetség a következő kormánytól vár

A magyar dolgozó kiszolgáltatott.

Kiszolgáltatott a munkaadónak és az államnak egyaránt. Egy sajátos gazdasági társadalmi berendezkedés jött létre – nevezzük ezt talán fél-perifériális kapitalizmusnak, amelyben az alá-fölrendeltségi viszonyok egészen torz módon alakulnak.

Hiszem, hogy egy egészséges struktúrában a gazdaságnak a társadalmi fejlődést kell szolgálnia, és nem a társadalmi folyamatokat kell a gazdaság igényeinek alárendelni. Magyarországon az utóbbi nyolc évben mást tapasztaltunk, s az egykor megálmodott szociális piacgazdaság helyébe egy avított urambátyám-rendszer lépett.

Magyarország Európa összeszerelő üzeme akart lenni, és amit kértünk, megkaptuk. Csak közben eljártunk az esélyt annak, hogy nálunk is uniós bérek legyenek, s nem mellel elenyésztek a munkavállalói jogok, a szakszervezetek taglétszáma pedig folyamatosan csökkent.

Úgy hittük, hiszen elhitették velünk, hogy nem kell félni, mert a tőke humánus. De ez illúzió, s nemcsak nálunk, hanem a világ más államaiban is.

Mára egyértelművé vált, hogy az egyéneknek közösségekbe kell szerveződniük. E nélkül az egyes emberek soha nem lehetnek a munkáltatók egyenrangú partnerei.

De a kiszolgáltatottság nem csak a munka világában érhető tetten. Ez tapasztalható akkor is, amikor fogyasztóként állunk szemben a kereskedővel. Pocsék terméket sóztak a nyakunkba? Így jártunk. Bár azért van némi esélyünk arra, hogy peres úton érvényesítsük a jogainkat.

Sokba kerül, viszont rossz minőségű a ma már leginkább állami kézben levő valamelyik közszolgáltatás? Egyenként kevesek vagyunk, hogy bármit is tegyünk ellene, bár ezeket a rendszereket a mi pénzünkől tartják fenn. Ezekkel az egyén nem tud mit kezdeni.

Tömegbe szerveződve viszont már képesek lehetünk lépni valamit.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség jelenleg a legnagyobb társadalmi szervezet, így érzékeljük, hogy milyen problémákra vár megoldást a tagság. Jelen vagyunk az ország minden területén, a gazdaság valamennyi szegmensében, s a választott tisztségviselőink meghatározó véleményformálói a helyi és az országos közéletnek. Látjuk, hogy mi folyik ma Magyarországon, így azt is tudjuk, mit kellene tenni az emberek érdekében.

Ezért most kísérletet teszünk arra, hogy strukturáltan összefoglaljuk, milyen változásokra van szükség.

Készítettünk tehát egy Fehér könyvet, amelyben munkavállalói érdekképviselként leírjuk, miként látjuk az ország állapotát, s azt is számba vesszük, mit várunk a következő kormánytól.

Ez a dolgozat fél éves munka eredménye, amelynek során egy reprezentatív kutatásban megkérdeztük a szakszervezeti tagokat, hogy mennyire érzik stabilnak a munkahelyüket, milyennek vélik a munkaerő-piaci kilátásaikat, mit gondolnak a nyugdíjrendszerről vagy éppen a munkaerőhiányról.

Ezt kiegészítettük azzal, hogy ágazati szakszervezeti vezetőktől vártunk választ arra, a tevékenységükkel kapcsolatban milyen gondokat látnak, s szerintük milyen feszültségek tapasztalhatók a gazdaságban.

Mindezek után külső szakértőket kértünk fel arra, hogy foglalják össze: a társadalom, a gazdaság, a nyugdíjrendszer, az egészségügy, az oktatás, a képzés, a munka világa és az érdekegyeztetés rendszere kapcsán milyen égető problémákkal kell szembenéznünk.

Most ennek a munkának az eredményét tárjuk nyilvánosság elé, remélve, hogy értenek belőle mindazok a pártok, amelyek a következő ciklusban kormányzati szerepet kívánnak betölteni.

Kordás László, a MASZSZ elnöke

(A fentiekben a Fehér Könyv bevezetőjét olvashatták. A teljes szöveg megtalálható a MASZSZ honlapján: www.szakszervezet.net)

(Folytatás az 1. oldalról)

Ha a tendencia tovább folytatódik, az EU el fogja veszíteni vezető gazdasági szerepét is. Az iparpolitikai kihívások között megjelenik, hogy az egyes ipari tevékenységek átalakulnak, amelyekhez alkalmazkodniuk kell, a munkavállalóknak új kompetenciákra lesz szükségük. Nélkülözhetetlen a szociális párbeszéd fejlesztése, mind vállalati, mind ágazati szinteken. Nagyobb figyelmet kell helyezni a kis- és középvállalatokra. Energiapolitikában, kulcskérdés az energiaellátás biztonsága, az egyes szektorok, munkakörök átalakulása révén a munkavállalók átképzése elengedhetetlen.

A könnyűipar területén megfigyelhető, hogy újból növekedésnek indult az Európában létrejövő munkahelyek száma, különösen a luxusipar szegmensében. Egyes alágazatokban kétszámjegyű növekedés figyelhető meg, számos esetben a minőségi könnyűipari termékek gyártása Európában valósul meg. Ázsiában embertelen munkakörülmények javítása érdekében egyes könnyűipari vállalatok cselekvési tervet állítottak

össze az etikus foglalkoztatás érdekében.

A tagszervezés, szervezetépítésre is nagyobb figyelmet helyez az IndustriAll Europe, ezzel is segíteni kívánja tagszervezeti erejét, szervezettségét. Korszerűsíteni kell a szakszervezeti mozgalmat, erősíteni kell a kollektív tárgyalásokat minden területen.

Kiemelt feladatunk a tagszervezés

Rabi Ferenc elnök a BDSZ XXXIV. Kongresszusának programjából és az Országos Tanács döntéseiből adódó aktuális feladatokra, a tagszervezés témáit emelte ki előadásában. A prezentációban értékelte Magyarország és a környező országok gazdasági eredményeit, mutatóit, ipari termelésének alakulását. Ismertette a hazai bányászat, energiatermelés alakulását, milyen nemzetközi energiapolitikai változások várhatóak a jövőben. Bemutatta a hazai könnyűipari tendenciákat is, 15 ezer céget számlál

textil- és ruhaiparban sajnálatosan 220 felszámolás, valamint 1400 hivatalból történő törlési eljárás indult. Kiemelte, hiányoznak az innovatív fejlesztések, valamint jellemző az előregedés. A Styl Ruhagyárban demonstrációt kellett szervezni a tulajdonosi problémák, az elmaradt munkabérek miatt.

Az elnök előadásában kitért, hogy hazánk versenyképességi mutatói jelentősen romlottak az elmúlt évtizedekben. Magyarországnak az intézményi környezet tekintetében van a legnagyobb lemaradása: a 120 változóból a legkevesebbre (101. hely a 140-es listán) a magyar társadalmat irányító rendszert értékelték. Ugyancsak sok a tennivaló az üzleti környezet (96. hely), valamint az egészségügy és az alapoktatás (78. hely) terén is. Kitért a hazai bérek alakulására, különös tekintettel a versenyszférában zajló folyamatokra, összehasonlítva az EU-s tagállamok minimálbér szintjeivel. Ismertette az EU-s támogatási összegeket, a GDP-hez viszonyított arányát, a támogatásokból megvalósuló projektek alakulását.

Szakszervezeti aspektusból kiemelte, fontos hogy minél szélesebb körben menjenek el szavazni a választópolgárok. A BDSZ 2018. évi tagszervezési cselekvési terve, a BDSZ Országos Tanács határozata alapján kiemelten kell kezelni, ehhez elengedhetetlen az európai tagszervezési folyamatokba történő bekapcsolódás, a tapasztalatok, legjobb gyakorlatok megismerése, alkalmazása. Nélkülözhetetlen szakszervezetünk területi jelenlétének megfelelő kihasználása, a KKV-k munkavállalóinak szakszervezetbe történő integrálása.

Magyarország, 2018 tavaszán

Dr. Holoda Attila energetikai szakértő prezentációjának témája: „Magyarország 2018 tavaszán, - az országgyűlési választások hogyan befolyásolhatják az energetikai kormányzati döntéseket?”. Előadásában kitért a magyarországi gázellátás-fogyasztás, kőolaj-kitermelés alakulására, milyen tendenciák voltak megfigyelhetőek az elmúlt évtizedekben. Az adatokból egyértelműen látszik, hogy az ország elgázosítási mértéke rendkívül magas. A földgáz tárolás területén jelentős beruházások történtek hazánkban. A Kormány által folyamatosan prezentált rezsisökkenés eredményeként

nyeképpen csak 25%-kal csökkentek a gázárak, míg az EU gázpiacán ez a mérték 45%-os volt. Az aktuális energiapolitikai témakörökkel kapcsolatban kitért arra, hogy megújuló energiák előállítására és felhasználására, nem feltétlenül lehet hosszú távon fenntartható, nem feltétlenül egyezik meg a tiszta energiával. A hazai szénkészletek 3000 évig elegendőek, míg a gáz- és olajtartalékok hamarosan elfogynak. Nem egymást kizáró alternatívákban kell gondolkodni, az energiapolitika megfelelő egyszerűsítéséhez szükség van valamennyi energiátípus ökotudatos és kiegyensúlyozott rendszerére. Az energiahatékonyság legfőbb lehetősége az épületek energetikai korszerűsítése. Ki kell használni a geotermikus energiában rejlő potenciálokat is. Paks I. és Paks II. közös együttes működésével 70%-os arányban nukleáris energiatermelés fog megvalósulni hazánkban. Tiszta energiának minősül, viszont ezáltal emelkedik a Duna hőmérséklete, számos kérdést vet fel, ez hogyan fog hatni a környező élővilágra? A Nemzeti energiastratégia-

ban szerepel a hazai szén- és lignitvagyon környezetbarát felhasználása. A szén, mint energiaforrás gyorsan mozgósítható belső tartalék, lehetséges a földgázimport bizonyos mértékű kiváltására, kitermelése és felhasználása mellett a foglalkoztatást, ezáltal megmaradhat az értékes szakmai kultúra is. Emellett lehetséges a szén vegyipari nyersanyagként történő felhasználása, a metanol előállítás, a CO2 mikrobiológiai hasznosítása.

Az előadás végén kitért a nemrég alakult V18-ra, amelynek munkájában a korábbi kormányok tíz minisztere is részt vesz. A legfontosabb cél, demokratikus európai ország legyen Magyarország, lehetőleg minden választási joggal rendelkező állampolgár éljen választójogával. A szervezet honlapján elérhető lesz az egyes választási körzetben esélyes ellenzéki képviselők listája.

A harmadik napon Rabi Ferenc értékelte a tisztségviselői képzést, összegezte a tapasztalatokat, majd bezárta a tanfolyamot.

Beóthy-Fehér Szabolcs

124 éves a „Jó szerencsét” köszöntés

A „BÁNYÁSZATI ÉS KOHÁSZATI LAPOK, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület és a M.Kir. Bányászati Akadémia Közönlönye” (1894. április 15-én megjelent számában (XXVII. évfolyam 8. szám, p: 113 – 166) közölte „Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület választmányának 1894. április hó 7-én felolvasással összekötött rendes gyűlésének jegyzőkönyve”-t.

A 11. napirendi pont szövege: „Árkossy Béla a bányászokörösközlésre vonatkozó ama kérdését terjeszti a választmányi gyűlés elé, hogy a német „Glück auf” köszöntést legmagyarosabban mi módon lehetne kifejezni. Többek

hozzászólása után Péch Antal tiszteletbeli tag a „Jó szerencsét” köszöntésformát tartván a legmagyarosabban hangzónak, ezt ajánlja elfogadásra. (Általánosan elfogadjatik)”

A köszöntés elfogadásának 50. évfordulóját (1944) nem tartották meg, de a BKL Bányászat 127. évfolyam 2. számában (p:191 – 182) megjelent Faller Jenő „Ötven éves a magyar bányászokörösközlés” c. írása.

Csak kiemelés az írásból: „A háborús, nagy világesemények szédítő forgatagában lehet, hogy időseztlen megemlékezni egy látszólag jelentéktelen évfordulóról, nekünk, magyar bányászoknak azonban fontos – sőt mostani nyomorult vergődésünk-

ben talán hatványozottan fontos – följegyezni, hogy hivatalos köszöntésünk 50 éves”.

1994. április 7-én, Várpalotán, a Jó szerencsét Művelődési Központ színháztermében tartotta a Bányai Dolgozók Szakszervezete és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület a centenáriumi ünnepséget, melyről mindkét rendező szervező részletesen beszámolt (a teljes anyag mind az 1994. évi BKL Bányászat mind a Bányamunkás c. lapokban olvasható).

Az emléktáblánál ezen írás szerzője tarthatta a dombormű előtti beszédet, melyben ígéretet tett arra, hogy minden évben szakmai előadással emlékeznek meg a köszöntés elfogadásáról. Ez eddig minden esetben megtörtént, igaz nem a színházteremben, hanem a kisebb befogadású (Max 90 fő) emeleti „Dr. Szijs Rezső” termében.

Az idei emlékülésre 2018. április 11-én került sor a várható nagy érdeklődésre való tekintettel, 1994 év után először, a színházteremben.

A szinte zsúfolásig (befogadóképessége a színháznak 392 fő) megtelt színházteremben a Bányászimnusz elhangzása után a várpalotai Faller Jenő Szakképző Iskola és Kollégium diákjainak kulturműsora (Felkészítő tanárok Reif Mónika és Sándor Zsuzsa) után Dr. Horn János az emlékülése moderátora köszöntötte a megjelenteket, majd név szerint külön:

Süli János minisztert. Kontrát Károly

államtitkár. Zelei Gábort, az MBFSZ elnökét. Dr. Varga Viktóriát, a Veszprém Megyei Kormányhivatal főigazgatóját. Horváth Ernőt, a Veszprém Megyei Közygyűlés kabinetfőnökét. Dr. Csányi Zoltánt, Várpalota rendőrkapitányát. Camparani - Talabér Mártát Várpalota polgármesterét. Dr. Náhlik Andrást a Soproni Egyetem rektorát. Dr. Palotás Béla emeritus professzort a Dunajvárosi Egyetem rektora nevében. Dr. Molnár József professzort a Miskolci Egyetem rektora nevében. Dr. Zoltay Ákost a Magyar Bányászati Szövetség ügyvezető főtitkárát. Dr. Baksa Csabát a Magyarhoni Földtani Társulat elnökét. Csóvári Zsófia Rékát a Thury vár Kft igazgatóját. Hajdu Istvánt a Faller Jenő Szakképző Iskola és Kollégium igazgatóját. Rabi Ferencet a BDSZ elnökét. Dr. Nagy Lajost az OMBKE elnökét.

Külön köszöntötte a nagy számban megjelent médiumok képviselőit.

Süli János, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter, kiváló, nagy szakmai tartalommal megtartott előadásában mutatta be a kezdetétől a mai napig és a jövőben várható történéseket. Külön kiemelte az ellátás biztonságát, hiszen az import részaránya jelenleg 32%, de januárban a rendkívüli hideg napokban az import elérte a 45%-ot. Az új blokkokról szólva kiemelte, hogy kiforrott típusokról (VVER) van szó, mert a meglévő technológiának egy továbbfejlesztett, min-

den biztonsági előírásnak megfelelő újabb változatról van szó. Az új blokkok 18 hónapos üzemanyag-ciklussal működnek majd, ami a jelenlegi 90%-os feletti kihasználhatóságot tovább növeli, így 93%-os kihasználtsággal fognak az új blokkok üzemelni. A blokkok építését az is igazolja, hogy a MAVIR előrejelzése szerint mintegy 5000 MW hiányzó kapacitást kell majd pótolni.

A környezetvédelmi engedélyt már megkapták, a létesítményi engedély kérelmet 2018 júliusában fogják beadni OAH-nak. Az engedély megadása után kezdődhet a blokkok tényleges építése.

A felvonulási épületek építése már megkezdődött Bár a brüsszeli engedélyek elhúzódnása miatt huszonkét hónapos csúszás jelentkezett, de szerinte ennek nagy rész ledolgozható, erről is rendszeresen egyeztetnek az orosz partnerrel, ami azt jelentheti, hogy 2026-ban az ötödik, majd 2027-ben a hatodik paksi blokk is megkezdheti az áramtermelést.

Végzetül megemlítette, hogy az építkezés csúcs idejében több mint nyolcezer ember fog dolgozni Pakson ezért nagyon jelentős feladat az ehhez szükséges infrastruktúra kialakítása.

A miniszteri előadás után Kontrát Károly államtitkár pár szavas köszöntésében örömet fejezte ki a bányászmagományok ápolásának magas színvonaláért, a közönséget pedig a Várpalota lakosságának, hogy ismét megválasztották országgyűlési képviselő

selőnek.

A program a minden évben azonos forgatókönyv szerint folytatódott. A domborműnél (Alkotója Bóna Kovács Károly festő-és szobrászművész / 1897-1970/ ipari tanuló, majd munka mellett rajzolni tanult 1920 januárjában felvételt nyert rendkívüli növendékként a Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskolára ahol tanárai többek között Réti István és Kisfaludy Stróbl Zsigmond volt. A főiskola rektorának (Lyka Károly/ ajánlásával 1923-tól ösztöndíjasként a franciaországi Julian Akadémián tanult, tanárai többek között Antoine Bouchard és Paul Landowsky voltak. Tanulmányainak befejezése után hazajön Magyarországra számos kiállítás stb. örzi emlékét. A várpalotai dombormű – egy mezeten

felsőtestű bányászt ábrázol esakánnyal a kezében, aki a bánya mélyén fejt a szent – eredetileg a „Jó szerencsét Olvasókör” avatására készült, amelyre 1931. december 4-én került sor, a dátum nem véletlen. Az olvasókör megszűnése és az épület bontása után került jelenlegi helyére (Az épület Károlyi Antal Ybl díjas nevéhez kötődik).

Zelei Gábor tartotta az emlékbeszédet. Az alábbiakban, megemlékezése szerkesztett változatát közöljük.

„A „Jó szerencsét!” köszöntés eredete az ókorban keresendő, amikor a rómaiak az egészség és a jólét istennőjéhez,

„Fortuna Salutaris” - hoz fohászokdakt (Fortuna: szerencse, sors; Salutaris:

hasznos, jó). Nagy valószínűséggel Erdélyből került ez a köszönési forma a népvándorlás korában a Rajna-vidékre, és itt alakult át „Glück auf!”-ra, hogy évszázadokkal később a Felvidékre hívott német bányászok ajkán ismét visszatérjen a Kárpát-medencébe.

Joggal merülhet fel a kérdés, hogy vajon miért is fontos ez egyáltalán és mi a jelentősége a mai korban.

Már 1848-ban is megfogalmazódott az az igény, hogy Selmechbányán az oktatás nyelve legyen magyar, amely egyenes következménye a reformkor izgalmas, pezsgő szellemi és társadalmi fejlődésének, a nemzeti érzés megerősödésének. A szabadságharc bukását követően azonban sokat kellett még várni, míg ez az álom végre megvalósulhatott.

A legnagyobb kihívás a magyar szakmai nyelv megteremtése volt, amihez Péch Antal jelentős mértékben járult hozzá, egyrészt a Bányászati és Kohászati Lapokban magyar nyelvű szakkikkek leközölésével, másrészt a „Magyar és Német bányászati szótár” 1879-es megjelentetésével. Így vált szép lassan teljes mértékben magyarrá a bányászati szaknyelvünk.

A Jó szerencsét! köszöntésünk pedig az egyik legveszélyesebb szakma jelképévé vált, amely hűen fejezi ki a bányászok összetartozását, egymásra utaltságát.

Fiatalkoromban Tatabányán és az ország számos más bányavidékén nemcsak a bányászok köszöntek így, sokkal szélesebb körben használták ezt az emberek, így sokszor ismeretlenül is ismerőssé váltak. Mai napig nagyon jó érzéssel gondolok erre az időszakra.

Ma már sokkal ritkábban hallani ezt a szép köszöntésünket, de továbbra is szeretlenül emlékeztem múltunkra, szakmánk nagyszerűségére és összetartozásunkra.

Jó szerencsét!”

Az emlékbeszéd elhangzása után a bányászhimnusz harangjátéka alatt Süli János miniszter, majd 20 szervezet

koszorúzott.

A koszorúzás után a „Dr. Szij Rezső” teremben került sor az állófogadásra ahol a pohárköszöntőt Dr. Vajda Viktória tartotta.

Az állófogadás kiváló alkalom volt arra is, hogy rég nem látott kollégák, barátok eszmét cserélhettek, a zárógondolat, mint eddig minden évben, az volt, hogy „JÖVŐRE VELED UGYANITT”.

Dr. Horn János

Beszélgetés Szőke Andrással, a Borsodi Bányászok Területi Tagozatának elnökével

1984-ben kezdtem dolgozni a Farkaslyuki Bányauzemnél, mint földalatti csillés – kezdi szakmai életútjának ismertetését Szőke András, akivel a háromnapos titkári értekezlet második napján, a délelőtti előadások után ülünk le beszélgetni a balatonyöröki Hotel Panoráma halljában.

Szakközépiskolában érettségiztem, s ott géplakatosi végzettséget is szereztem. 1986-ban kezdtem a vágártanfolyamot, amit 1987-ben – tekintettel a középiskolai végzettségemre – be is fejezhettem, s ettől kezdve vágárként dolgoztam a bányában. Elővágáson kezdtem, majd, amikor megszaptott minket is a bezárás szele, 1988-ban, s az elővágások leépültek, frontfejtésre kerültem, s egészen a bánya bezárásáig, 1990-ig front csapaton dolgoztam, mint vágár. 1990-ben – a két bánya közötti megállapodásnak köszönhetően – átkerültem Putnokbányára. 1990-től 2000-ig a királdi-mocsolyási akna (Putnokbánya kft néven működő akna) bezárásáig voltam itt. 1993-tól, mint harmadvezető vágár tevékenykedtem a frontfejtésen, s '93-'94-re tevődik az az időpont is, amikor a szakszervezettel, mint tisztviselő, komolyabb kapcsolatba kerültem. A front csapatok bizalmijává választottak. A szakszervezeti tagságom, különben, 1984-től datálódik, amikor elkezdtem dolgozni a bányánál. Megválasztottak üzemi tanács tagnak is.

- Beindult a közéleti tevékenység, miközben Damoklész kardjaként függött a fejetek felett a bányabezárások, a munkahelyvesztések réme.

- Olyannyira, hogy 2000-ben bezárt a bánya, megkezdődtek az átképzések, osztogatták a hatalmas végkielégítéseket. Nagyon sok bányászbarátom élete ment tönkre ez által. Azok az emberek, akik addig legfeljebb hetven-nyolcvan ezer forintot láttak egybe, hirtelen másfélmilliót kaptak a kezükbe. Költötték, meg gondolatlanul, mindenre. A pénz elfogyott, akkor még másfél két évig volt a munkanélküli segély, aztán ott álltak teljesen lenullázva.

- Te mihez kezdteél?

- Nekem is az élet más területén kellett keresnem a lehetőségeket. Dolgoztam önkormányzatnál, mint falugondnok, 2004-től pedig a mai napig is, személyi vagyonőr vagyok egy vagyonvédelmi cégnél. Kilenc kollégának vagyok a szakvezetője.

- Milyen utat tettél meg a Borsodi

Bányászok Területi Tagozata (BBTT) elnöki tisztségéig?

- Amikor befejeztem a bányánál,

2001-ben a farkaslyuki nyugdíjas alapszervezet tagja lettem, mint farkaslyuki lakos. 2006 októberében az akkori elnök, szólt nekem, hogy időskorára való tekintettel visszavonulna, s benne látja az utódját. 2007 januárjától, mint megbízott alapszervezeti elnök dolgoztam, s tagja lettem a Borsodi Bányászok Területi Tagozata testületének is. A miénk volt a legnagyobb alapszervezet (ma is az), s az ott szerzett tapasztalataim csak bővültek azzal, hogy mint testületi tag, rálátásom lett a többi alapszervezet munkájára is.

- Mióta vagy a testület élén?

- 2016. március elsejétől töltöm be a BBTT elnöki funkcióját, amikor Kovács István, az elődöm, megromlott egészségi állapotára, s családi okokra hivatkozával visszavonult.

- Mutasd be az olvasóinknak a Tagozatot.

- Tizenhárom alapszervezettel működünk, ez tizenhárom elnök kollégát jelent. A létszám alapján eléggé szélsőséges a kép, hiszen van nyolcvanfős alapszervezetünk, de van négyszáznegyven fős is. Ez utóbbi a farkaslyuki, ahonnan jöttem. Ötvenöt-hatvan között van azon települések száma a megyében, ahol a Tagozat munkát végez, s hatékonyan van jelen, s mintegy százhatvan bizalmi dolgozik a területünkön. Tehát nem kis apparátus az, melyet működtetünk. A napi tevékenységünket nagyban meghatározza, hogy a tagság,

sajnos, előregedett, s küszködünk a taglétszám megtartásával. Van, ahol sikeresen fiatalítanak, de többnyire azok a tagjaink, akik annak idején még bányában dolgoztak. Szerencsére még köztünk vannak, de az átlagéletkor bizony elég magas. Éppen most viszem fel az adatokat a számítógépre, hamarosan végzek vele, de már most látszik, hogy havonta év körül stagnál az átlagéletkor.

Azt büszkén mondhatom, hogy az alapszervezetek szervezeti élete mozgalmasan zajlik. Sok helyen alakultak meg az új kornak megfelelő hagyományörző csoportok, népdalkörök, néptáncsoportok, s a bányászszakszervezet helyi egységeivel együttműködve azon vannak, hogy a mi egykori szakmakultúránk ne vesszen a feledés homályába.

Természetesen szakmai ünnepeinket megünnepeljük. Nincs a megyében olyan település, ahol ne tartanának Bányásznapot, Borbála napot.

- Mik a legjellemzőbb problémák, amik megoldásáért a tagok megkeresik a BDSZ-t?

- Minden olyan, az élet mindennapihoz tartozó, probléma megoldásához nyújtunk segítséget, ahol ezt igénylik. Gondolok itt akár egy méltányossági nyugdíjmelési kérelem kitöltésére, vagy nagyon sok esetben, megövezgyült, öregségi nyugdíjkorhatárt elért hölgyek jelentkeznek, hogy miként lehet igényelni a férjük után a szénjárandóságot. Jó, hogy ezzel megkeresnek minket, mert ez azt is jelzi, hogy bíznak a szakszervezetben, tudják, hogy hozzanak mindig fordulhatnak tanácsért, segítségért. Igyekszünk hatékonyan közreműködni, sőt kezdeményezői lenni a közösségformálásnak, akár egy közös furdólátogatás egy kirándulás, egy találkozó megszervezésével.

- Úgy tudom, hogy nagyon jó kapcsolatot ápoltok a nógrádi kollégákkal.

- A BDSZ Nógrádi Bányász Nyugdíjas Bizottsággal hosszú évekre visszanyúló kapcsolatot ápolunk. Minden évben találkozunk egy napon, hol Nógrádban, hol itt, nálunk, Borsodban. Az elnöki testület tagjai hozzák magukkal párjaikat is, úgyhogy körülbelül ötvenen jövünk össze egy-egy ilyen találkozás alkalmával. Ilyenkor megvitatjuk a szakszervezeti élet kérdéseit, kicseréljük a tapasztalatainkat, de természetesen nem maradhat el az esti, fehér asztal melletti,

zenével, nótával gazdagított szórakozás sem. Most, ez évben éppen mi leszünk a vendégek.

- Tisztséged révén részt veszel az országos munkában is?

- Igen. Tagja vagyok a BDSZ országos tanácsának és Nyugdíjas Választmány Intéző Bizottságának is.

- Van nektek egy jól prosperáló üdülők is.

- A bányabezárások idején, a BDSZ elnökének, Rabi Ferenc kollégának a hathatós közreműködésével, a Tagozatunk megkapta tulajdonba a hajdúánási bányászüdülőt. Egy vállalkozó, akivel szerződésünk van, üzemelteti,

s ezért üzemeltetési díjat fizet nekünk. Ez a pénz nagyon sokat jelent a működésünk színvonalát illetően. Időszerűvé vált az üdülő tatarozása, ezt el is kezdtük, folyik a tetőszigetelés, a belső helyiségek, szobák komfortosítása, nagy szeretettel várjuk az üdülni vágyók jelentkezését. (Információ a BDSZ honlapján www.banyasz.hu található. – A Szerk.) A BDSZ tagjai 10-15%-os kedvezményt kapnak a napidíjából. Az üdülő a gyógyfürdő közelében található, ahol gyógykezelés is igénybe vehető.

- Köszönöm a beszélgetést.

Hámori István Péter

Nyugdíjasok húsvéti kirándulása

Mór-Pusztavám Bányász Nyugdíjas Szakszervezet tagjai Nagyatádon, és környékén töltötték 42 fővel a Húsvétot.

Megnéztük a Kisbajomi Skanzenet, és a falut, másnap pedig Kaszó pusztára mentünk ahol a lombkorona ösvényről nézelődöttünk, sajnos szakadó esőben, de a kedvünket nem vette el, mert még kisvasúttal és gyalog ellátogattunk a Baláta tóhoz. A program végeztével

autóbuszra szálltunk és Csurgóra utaztunk egy borkóstolóra Ili Csaba 40 éves pincéjébe ahol egy fergeteges bormustrán vehettünk részt, még hegedű is szólt a tiszteletünkre. Este pedig Locsolóból volt a hotelben, nagyon jó zenével. Vasárnap a városi gyógyfürdő szolgáltatásait vettük igénybe. Hétfőn indultunk haza, de még megnéztük a város Hadi Múzeumát.

A BDSZ Országos Tanácsának állásfoglalása az üzemi tanácsok választásának lebonyolítására

A Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezetének működési területén megválasztott üzemi tanácsok döntő többségének mandátuma az idén lejár, ezeknél új választást kell tartani. Az eddigi gyakorlat azt mutatja, hogy a szakszervezetek és az üzemi tanácsok együttműködése – éppen a tanácsokba beválasztott szakszervezeti tagok révén – hatékony és eredményes. Az előttünk álló választások során is fontos, hogy minél több, a BDSZ által javasolt tag kerüljön az üzemi tanácsokba, hiszen ez a garanciája annak, hogy a munkavállalói érdekek helyi szinten a lehető legteljesebben érvényesüljenek. El kell érniük, hogy a bányászati, az energia- és a könnyűipari területén a mi szakszervezetünk jelöltjei kapják a legtöbb szavazatot. Ez is biztosítéka annak,

hogy eredményesen képviseljük, védjük tagjaink és a munkavállalók érdekeit.

A hatályos Munka Törvénykönyve alapján, ha a munkáltatónál nincs érvényes kollektív szerződés, illetve a szakszervezet szervezetsége nem éri el a kollektív szerződés kötéséhez szükséges szintet, akkor az üzemi tanács normatív hatályú üzemi megállapodást (kvázi kollektív szerződést) köthet, melyben szabályozhatja a munkaviszonyból származó vagy ezzel kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket. Emiatt is fokozott jelentőséggel bír, hogy az üzemi tanácsban hány BDSZ jelölt kerül beválasztásra.

A Bányászati Ágazati Párbeszéd Bizottságban, a Villamosenergia-ipari Alágazati Párbeszéd Bizottságban és a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd

Bizottságban való részvételünk is jelentős mértékben függ attól, hogy milyen eredményt tudunk felmutatni a választásokon.

El kell érniük, hogy végre országos szinten is – törvény alapján - összehívhatassuk a leadott szavazatokat, s így az európai tevékenységünknek is háttérrel adhassunk. Az üzemi tanácsok megléte az Európai Üzemi Tanácsok munkájába való bekapcsolódást is megkönnyíti.

Ki kell használni a választásokat arra, hogy a szakszervezeti tagság, megismerje a BDSZ által elért eredményeket!

Mit kell tennünk a fenti célok megvalósulása érdekében?

A választások előkészítése a jelenleg

is működő üzemi tanácsok feladata. A szakszervezeteknek azonban részt kell vállalniuk a választás sikeres lebonyolításában, s azon kell munkálkodniuk, hogy az eredmény számunkra kedvező módon alakuljon, s a BDSZ pozíciói erősödjenek.

Azok az elnökségi tagok, akik több szervezetet is képviselnek, tekintsek át a területüket és adjanak segítséget ahhoz, hogy minden olyan helyen, ahol még nincs üt, lehetőség szerint meg legyen szervezve a választás.

Minden egyes szavazatra szükségünk van!

Minden alapszervezet elemi érdeke kell, legyen, hogy a választások előkészítése során – annak eredményeként - legalább annyi szakszervezeti jelöltet állítsanak, ahány taggal – a dolgozók

létszámától függően - megalakulhat az üzemi tanács! A jelöltek személye mindenhol legyen garancia arra, hogy népszerűségükkel, tekintélyükkel, elfogadottságukkal fogva a legtöbb szavazatot szerzik meg!

Ahol még nincsenek munkavédelmi képviselők, fel kell használni a lehetőséget megválasztásukra!

A BDSZ országos tanácsa felkéri a szakszervezetünk tisztségviselőit, s valamennyi tagját, hogy közös jövőnk érdekében tekintse személyes ügyének az üzemi tanácsválasztásokat! Tegyen meg mindent azért, hogy környezetében, a munkahelyén a mi szakszervezetünk jelöltjei kapják a legtöbb szavazatot!

Jó szerencsét!

A BDSZ Elnökségének állásfoglalása a szénkülfejtéses bányatársaságban dolgozók bányásznyugdíj jogosultságának megszüntetéséről, valamint a korkedvezményes nyugdíjrendszer teljes kivezetéséről

A BDSZ Kongresszusi programja megfogalmazta azokat a legfontosabb célkitűzéseket, amelyeket minden lehetséges eszközzel meg kíván(t) őrizni, védeni, az általa képviselt érdekekben. Ezek között különösen fontos a szervezet fokozott igénybevételével járó nehéz fizikai munkát végzők korkedvezményre történő jogosultsága. A bányász, szövő, fonó munkakörökben, a földalatti és a fűtőtoronynál végzett munkaterületeken, illetve a szénkülfejtéses bányatársaságban dolgozók volt szakmai bányásznyugdíja.

Már nincs lehetőség 2015. január 1-jétől korkedvezmény, illetve korhatár előtti ellátás további megszerzésére. Ezzel egyidejűleg megszűnt a munkáltatók 13 százalékos korkedvezményi biztositási járulékfizetési kötelezettsége is.

A már három éve megszüntetésre került korkedvezményes rendszer helyébe ez idáig semmilyen más szabályozás nem lépett!

A jelenlegi gazdasági és technológiai körülmények között még nem valósulnak meg 100 százalékosan az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételei, ezért azokon a munkahelyeken, ahol az egészségre ártalmas tényezőket nem lehet kiiktatni, ott a munkavállalók védelme érdekében egy megfelelő szintű jogszabályi háttér létrehozása szükséges.

A VKF munkavállalói oldala a megszüntetést követően azonnal lépett, s a kormány elvárásaihoz igazodóan kidolgozott egy olyan javaslatot, amely megfelelően tudná rendezni a korkedvezményes nyugdíj megszüntetését követő helyzetet.

Ebben hangsúlyos szerepet kell, hogy kapjon a megszerzett szolgálati idők töredék időtartamainak arányos beszámítása 2014. december 31-ig bezárólag, mivel eddig az időpontig a korkedvezményes munkakörök után a munkaadók megfizették a 13 százalékos korkedvezmény-biztositási járulékot.

A régi korkedvezményre jogosító munkaköri jegyzék megkerülhetetlen felülvizsgálata után (foglalkozás-egészségügyi és munkavédelmi szempontokon alapuló kockázatelemzés) biztosítani kell egy új rendszerbe történő be-, illetve kikerülési lehetőséget. Megoldás kell azon munkavállalók számára is, akik folyamatos, több műszakos munkarendben dolgoznak, s nem voltak korábban a jegyzékben.

A szakszervezeti oldal további javaslata volt, hogy azt a munkavállalót, aki bizonyítottan olyan munkakörben dolgozik, amely egészségkárosodást okozhat, többlettartással kell kompenzálni.

Ezen túlmenően a javaslat a fokozottan megterhelő munkakörülmények csökkentése érdekében egyéb munkáltatói kötelezettségek beiktatását is támogatja, így a rövidebb, de teljesnek minősíthető munkaidő, rendkívüli munkavégzés korlátozása, pótszabadság, munkaközi szünet és a rehabilitáció támogatása.

A Munkavállalói Oldal javaslata értelmében a korkedvezmény új szabályozási rendszerében meg kell oldani a 150/1991. (XII. 4.) számú kormányrendelet (bányásznyugdíj) megszüntetésével - 2012. január 1-jétől - keletkezett súlyos jogsértést.

Ebben a kormányrendeletben került szabályozásra a szénkülfejtéses bányatársaságban dolgozók bányásznyugdíjra való jogosultsága is, amely alapján azok, akik fizikai és termelésirányító munkakörben legalább 30 év szolgálati időt szereztek a szénkülfejtéses bányatársaságban bányásznyugdíjra váltak jogosulttá.

A szénkülfejtéses bányatársaságban dolgozóknál a megszüntetésre került bányásznyugdíj helyébe nem került be más korábbi nyugdíjazási lehetőség (a földalatti munkavállalók változatlan feltételek mellett átmeneti bányászjáradékra jogosultak 2012. január 1-jétől), s ehhez még az is párosult, hogy a korkedvezményre

jogosító munkaköri jegyzékben sem szerepelnek. Nevezettek egyik napról a másikra veszítették el több évtizedes szerzett jogosultságukat, s mindent úgy, hogy egy kellő átmeneti időszakot sem biztosítottak számukra.

A korábbi és az elmúlt években történt fiziológiai mérések egyértelműen alátámasztották a szénkülfejtéses bányatársaságban (bányagödörben) fennálló rendkívüli munkakörülményeket és annak egészségkárosító következményeit, hatásait, amely megalapozta az ott dolgozók bányásznyugdíjra való jogosultságát.

A szénkülfejtéses bányatársaságban dolgozók már a hatodik éve olyan igazságtalan és diszkriminatív megkülönböztetésben részesülnek, amelyet nem lehet szó nélkül hagyni, s ennek érdekében ismételt hangot kell adni követeléseinknek.

A korkedvezmény helyében lépő új rendszer jogszabályba foglalását első sorban a VKF-en belül lehet megvalósítani, ez azonban a szénkülfejtéses bányatársaságban dolgozóknak nem nyújt megnyugtató megoldást. Az új rendszer nem tudja kiváltani a bányásznyugdíjat, de az elvesztett korkedvezményes időt sem tudja visszahozni esetükben.

Ezért a BDSZ Elnökségének állás-

pontjai a következők:

- a VKF Munkavállalói oldala a jelenlegi helyzetben érje el az új korkedvezményes rendszer mielőbbi hatályba lépését, s ennek egy olyan változatát, amelyben a munkavállalói követelések maradéktalanul teljesülnek,

- indokoltnak tartjuk a korábban jól működő korengedményes nyugdíj visszaállítását, amely csökkentette az idős emberek kiszolgáltatottságát és a nyugdíjbiztositási alapot sem terhelte,

- a szénkülfejtéses bányatársaságban dolgozók helyzetének rendezése érdekében el kell érniük, hogy a korábbi EMMI által is támogatott javaslatunk alapján váljanak jogosulttá az átmeneti bányászjáradékra, a korábban bányász nyugdíjra jogosultak (Bányatörvény).

- fenti célok teljesülése érdekében elengedhetetlen, hogy a tavaszi országgyűlési választáson tagságunk és a változásban érintettek olyan párt/okra szavazzanak, akik ezen munkavállalói érdekeket, értékeket programjukban felvállalják.

- fel kell venni az illetékes minisztériummal a kapcsolatot a megoldások mielőbbi elérésében, de egy nyomógyakorló demonstráció megtartására is fel kell készülni.

Budapest, 2018. január 08.

Tüntetés, elmaradt bérek miatt

Több százan tüntettek – 2018. március 12-én -, a Styl Ruhagyár munkavállalóinak érdekében, az elmaradt munkabérek miatt, Szombathelyen. Tiltakozásukat petícióban foglalva adták át a város polgármesterének. Az alábbiakban ennek szövegét közöljük.

„Tisztelt Polgármester úr!

2017. július 6-n kelt levelünkben fordultunk először Önhöz a Styl Fashion Kft-ben kialakult likviditási gondok miatt.

Az elmúlt több mint fél évben, folyamatos levelezésben, személyes egyeztetésben kértük, hogy tegyenek a tulajdonosok komoly lépéseket az általunk képviselt munkavállalók munkahelyeinek megőrzése érdekében.

Megkerestük a Belügyminisztérium Parlamenti Államtitkárát, a Munkaerőpiacért és Képzésért Felelős Államtitkárt, a helyi országgyűlési képviselőt is. Kértük, hogy a cég jövője, a munkavállalók kiszámítható, biztonságos munkavégzése, a munkahelyek megőrzése az Önök együttes összefogá-

sa és segítségével nem valósulhat meg.

Úgy tűnik a mind a tulajdonosok, mind a döntést hozók kérésünket figyelmen kívül hagyták. A gondok és problémák elhárítása érdekében érdemi megoldás nem született.

Ma, 2018. március 12-én ott tartunk, hogy a Styl Fashion Kft munkavállalói nem kapták meg a havi munkabéruket. Ezzel 400 munkavállaló, rajtuk keresztül ugyanennyi család élethelyzetét,

megélhetését lehetetlenítették el. Ezt Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata nem nézheti tétlenül.

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete elengedhetetlennek tartja, a fenti problémák mielőbbi rendezése érdekében, hogy a tulajdonosok és döntéshozók konkrét megoldási javaslatot dolgozzanak ki a munkahelyek megtartása, az elmaradt bérek kifizetése érdekében.

BDSZ STYL Alapszervezete”

Lapzárta után érkezett:

Húsvét előtt megkapták elmaradt munkabéruket a szombathelyi Styl Fashion Kft dolgozói, a tulajdonosok pedig mindent megtesznek azért, hogy a

ruhagyár tovább működhessen. További 320 millió forint állami segítségre lenne szükségük ahhoz, hogy talpra álljon a cég.

Könyvismertetés

2017 novemberében jelent meg magánkiadásban Vajda György (az MTA rendes tagja, Állami -, Széchenyi- és Hazám díjas c. egyetemi tanár) „ENERGIAELLÁTÁS ÉS ELLÁTÁSBIZTOSÁG” című 592 oldalas könyve.

A könyv az utóbbi és a jövő évtizedek egyik legfontosabb kérdéseit tárgyalja, hiszen ezt, mint a könyv bevezetőjében is olvashatjuk: „A könyvem összeállítására ösztönzött, hogy az utóbbi években az energiaellátásról és annak biztonságáról többször jelentek meg hamis állásfoglalások, melyek rossz döntéseket is megalapoznak. Jelen munka kísérlet arra, hogy a tisztánlátás érdekében bemutasson néhány az ellátásbiztonsá-

got befolyásoló fontosabb körülményt, valamint példákat a biztonság növelés lehetőségeire.”

Minden főfejezethez számos alfejezet is tartozik. A könyv kiváló minőségben készült, ami a RB-BINDEX Kft/Miskolc nyomda dolgozóit dicséri. Megvásárolható illetve megrendelhető az alábbi címen:

Könyvműhely 3525 Miskolc, Blaskovics László u. 5 telefon: 46-790-014 e mail: info@konyvmuhely.hu

Ára /ÁFÁ/-val 5.000.-forint. Postai szállítás esetén + annak költsége. A recenzio írja tervezi, hogy 2018. II. negyedévében a könyvről egy fórumot rendez.

Dr. Horn János

Apáról fiúra száll a bizalom

„Sokat segítettem, de aztán belejött”

Több juttatásról állapodtak meg a francia tulajdonban lévő Colas Északkeleti Bányászati Kft. kollektív szerződésében. Akik az új kollektív szerződést Szent Borbála napján, december 4-én aláírták, több évtizedes együttműködés hagyományát folytatják: Ugyanis az igazgató, ifjabb Cseh Zoltán elődje saját édesapja volt, nyugdíjazásáig, míg a szakszervezet részéről Benkő Tamás szintén a posztot több mint három évtizedig betöltő édesapjától vette át, nyolc éve, a szakszervezeti titkári feladatokat.

„Addig örülj, amíg fizetik a tagdíjat”

Benkő Tamás (40 éves) beosztása bányászati felügyeleti személy az Északkeleti Tályai üzemében. Munkahelyén találkozunk, a Kopasz-hegységénél egy régi bányató helyén

kialakított üzemterület eligazító épületében. Hegyalja festői tájain ugyanis nem csak világhírű borokat termelnek, hanem andezit is bányásznak. Ezen a vidéken az út, majd később vasútépítéshez is használt követ a 19. század második felében kezdtek kitermelni.

- Persze ahhoz, hogy a bérekről és járulékokról mindkét fél megelégedésre szolgáló megállapodást köthessünk, jó partneri viszony is kell a tulajdonosokkal. Megőriztük eddigi vívmányain-

kat, például délután is lesz műszakpótlék és a munkaközi szünet beszámít a munkaidőbe - mondja.

Vállalatuk száznegyvenkét dolgozójából ötvenegyen szakszervezeti tagok. Ez a harminchat százalékos arány kiemelkedik az átlagból.

- Régebben ennél is elismertebb, erősebb volt a szakszervezet - teszi hozzá. - Ma fiatalokat nehezen tudok meggyőzni arról, hogy lépjenek be. Mindegyikük részese a kollektív szerződés előnyeiből, és azt szokták kérdezni, akkor minek fizessenek érte. Erre szoktam válaszolni, hogy addig örülj, amíg az az ötvenegy ember fizeti a tagdíjat.

Vasúthoz, közúthoz

Andezit követ gyártanak Tályán. Legalább húsz, de esetenként hatvannál több lyukat is fúrnak a hegy kőzetébe, huszonegy-huszonkét méter mélyen. Töltő kocsiival kerül a robbanóanyag a lyukakba.

- A találkozásunk előtti utolsó robbantásnál, tavaly 60 ezer tonna követ jövesztettünk le - mondja Benkő Tamás. - A jövesztett halmaz mennyiségét géppel szedik fel a földről. Következő fázisban dömperek hordják előtérre a követ. Az előtérre előtt főleg M-es anyagokat választunk le, majd folyamatosan kerül a kő a törő berendezésbe.

Hatalmas kerekével tekintélyt ébresztő látvány egy-egy dömper, ötven tonna súlyával, rajta hatvan tonnányi rakománnyal. Utánuk aztán már szállítószalag mozgat minden követ másod-, harmad- és negyed törésnél.

Többféle - kereskedelmi nevükön KZ és NZ - anyagot tudnak gyártani. Legnagyobb a piaci igény vasúti sín alá ágazati köre, új vágányok építéséhez, vagy meglévők felújításához. Aztán következik a kereslet közút építésénél aszfalt alapanyagként és az oldal padka szórásához, illetve vízépítési köre (árvízvédelemhez).

Huszonöt ember dolgozik a tályai üzemben. Nagy részük helybeli lakos, vagy a közeli falvakból járnak be. Legtávolabbról, Miskolcra, egyvalaki ingázik, de fél óra alatt megteszi az utat.

- Azt a keresztet pár éve avattuk, a bányászok védőszentjének napján -

mutat Benkő Tamás a kőrengetegből az üzem fölél, a Nagy meleg hegy oldala felé, ami azt is jelenti a látogatónak, hogy az itteniek ápolják a bányász hagyományokat. Amelyek a 19. század második feléig nyúlnak vissza. Akkor kezdődött el az útépitéshez használt kő kitermelése. Az 1870- es években jöttek létre az első bányák Tokaj-Hegyalján.

Tályá az első világháború után került képbe; akkor hazánkban nagyrészt tönkrement, elhanyagolt volt az út- és vasúthálózat. A Tokaj-hegység végén települt községtől északra elterülő Kopasz-hegy északi lejtőjén kezdődött a kutatás. Néhány hónap után megállapították, hogy ott jó minőségű andezit található. Éppen kilencven éve, 1928-ban kezdtek megnyitni a tályai bányát, és eleinte hatvan-nyolcvan lófogat hordta a követ a helyi vasútállomásra. Kavicsstörő munkások már zúzottkővet is előállítottak, kézikalapással.

„Ebben nőtem fel”

A kérdésre, mi ösztönzi arra, hogy ne csak saját érdekeit nézze, hanem a közösség ügyeit is felvállalja, Benkő Tamás így válaszol:

- Ebben nőtem fel. Belém ivódott mindaz, amit gyerekkorom óta édesapámtól láttam. Érdekel a közösség, amelybe tartozom, mások sorsa, boldogulása. Ilyen mentalitást örököltem.

De nem csak hazai pályán aktív:

- A bányászszakszervezetben a kő és kavics ágazatot fogom össze. Amellett, mint munkavédelmi technikust, újravásztottak a BDSZ munka- és egészségvédelmi bizottsága elnökének. További funkcióm a Magyar Szakszervezeti Szövetségben (MASZSZ), hogy tagja vagyok a munkavédelmi bizottságnak, ahol a bányászatot és a könnyűipart képviselem. Erre a területre van rálatásom, és az összkép jó. Lehetne persze jobb is, de el kell ismernem, hogy a munkáltatók sokat fejlesztenek ezen a téren.

Sokirányú tevékenységébe tartozik az is, hogy gondozza „A kőbányászokért” alapítványt: - Célunk aktív, nyugdíjas vagy olyan munkavállalók megsegítése, akik már nem dolgoznak a társaságnál és szociális helyzetük miatt segílyre szorulnak. Adományokból és jövede-

lemadók 1 százalékának felajánlásából évente 300-400 ezer forint körüli összeg szokott összegyűlni. Háromtagú kuratórium dönt a segélyezésről. Az utóbbi időben például egyik közepkorú kollégánkat, családos embert, aki nemrég halt meg, az Északkeleti szobi üzemében volt bizalmi, hosszan tartó súlyos betegsége alatt támogatta az alapítvány. Próbálunk minden rászoruló segíteni a jogszabályi keretek között. Február végén a recski üzemben egyik munkatársunk édesapja meghalt, és hozzá tudunk járulni a temetés költségeihez.

„Örülök, hogy fiam folytatja”

Ami a jövőt illeti, Tályán még több évre elegendő kő rejlik a föld alatt. Évente ötszáz ezer és egymillió tonna közötti mennyiséget termelnek ki. Ez azt jelenti, hogy a Tályai bánya biztosan megéri fennállásának századik évfordulóját. Ennek a hosszú időszaknak több mint fele összefonódik a tősgyökeres szerencsi Benkő család életével.

- Édesapám most hatvankilenc éves, és munkaviszonyának negyvenhét évéből negyvenháromat a jogelőd Északmagyarországi Kőbánya Vállalatnál, majd jogutódjánál, a COLAS Északkeletnél töltött - mondja Benkő Tamás. - Én Szerencsen a 118-as szakmunkásképzőben géplakatosnak tanultam, majd a másodsakmám elvégzése után bevonultam katonának. Leszerelése után kerültem a tályai üzembe, mint dömpervezető.

Benkő Sándorral, az édesapával a múltól telefonon beszéltek, mert nemrég szívűtétje volt, lábadozik. Ő esztergályosnak tanult Miskolcon, és végzés után a tarcali kőbányába ment dolgozni, forgácsolónként. - Mindig érdekelték a közösség ügyei, ahová tartoztam, az emberek sorsa, beállítottsága - mondja. - Már az iskolában osztálybizalmi voltam, a harmadik évfolyamon pedig szakszervezeti titkár. Később a feleségem, aki a Szerencsi Csokoládégyárban majd a Nestlé Hungáriánál dolgozott, mindig támogatta, sok távolléttel járó, szakszervezeti tevékenységemet. Örülök, hogy fiam folytatja, habár most a körülmények nehezebbek, mint az én időmben. Főleg eleinte sokat segítettem neki, de

aztán belejött. Nyugdíjas éveimben a szakszervezet megválasztott tiszteletbeli elnökének, és azzal kapcsolatos feladataimat a mai napig ellátom.

Jóleső érzéssel állapítja meg, hogy az Északkeletben a szakszervezeti tagok száma viszonylag nagy, ami Tamás fiának is érdeme: - Sokat beszélget az emberekkel, akik látják, hogy többféle is gyakran és eredményesen tárgyal az érdekeinkben.

Bajai Ernő

Colas - nálunk és a világban

A Société Routière Colas egy hideg aszfalt eljárásra épülő bitumen szabadalom alapján jött létre Franciaországban 1929-ben. Mára a közúti-, vasúti-, vízi- és légiközlekedés-építésben, városfejlesztésben és környezetvédelmi beruházásokban világszerte Colas csoport öt kontinens ötven országban van jelen. Több mint hatvan ezer alkalmazott alkotja az évente százezer projektet bonyolító Colas csapatát. Az anyacég önálló leányvállalatai regionális kapcsolókat ápolnak, és megőrzik otthoni gyökereiket. A Colas magyar cégcsoportja 1991 óta vesz részt Magyarország építőipari beruházásaiban. Kezdetől fogva kizárólag magyar szakemberek vezetik a holdingot, amely a hazai úthálózat fejlesztésében meghatározó szereplővé vált. Az elmúlt évtizedekben a Colas több mint száz kilométernyi gyorsforgalmi utat épített Magyarországon. De az autópálya- és útépítési feladatok mellett különleges mérnöki létesítmények, valamint érzékeny, komoly szervezést igénylő város rehabilitációs és közműépítési megbízások kivitelezőjeként egyaránt az iparág élvonalába tartozik. Leányvállalatai közül a Colas Út Zrt az útépítési és útfelújítási, a Colas Alterra Zrt a közmű- és műtárgyépítési munkák kivitelezője, a Colas Északkeleti Kft tizenegy kőbányával és három logisztikai parkkal rendelkezik. A Colas Közlekedésépítő Zrt pedig a kiemelt autópálya- és hidépítési projektekkel foglalkozik.

Visszatekintő tiszteletadás

Emlékezés egy negyven év előtti bányásztragédiára

„Szerencse fel! Szerencse le! Ilyen a bányász élete.

Váratlan vész rohanja meg, mint bérce-tetőt a fergeteg.”

Igen!

1978. február 16.-án 12 óra 40 perckor a Bányász Himnusz előbb említett gondolatai megdöbbentő valósággá váltak. A Tatabányai Szénbányák XII/A aknaüzemének Síkvölgy II. elnevezésű bányamezejébe telepített 612. sz. fronton sújtóléggel robbanás történt, ennek során 26 bányásztársunk életét vesztette, 22 dolgozó megsérült, akik közül 19 fő - főleg égési sérülésekkel - kórházi ápolásra szorult. A robbanással érintett bányamezőben és műszak-harmadban 67 fő tartózkodott.

A ma 40 éve történt esemény kapcsán kegyelettel hajtunk fejet, és gyűjtünk egy szál mécses elhunyt pajtásainkra emlékezve.

A város - a bányamentő és a kórházi mentőautók szirénázását hallva - döbbsen csendben várta a megnyugtató híreket. Mindhiába. Hosszú idő telt el, amíg hitelt érdemlően értesítést kaphattak az érintett családok, és információt a város és az ország lakossága.

Magam is lerohantam a bányába, Roskovenszki István tűzvédelmi felelőssel. A bányában Horváth Miklós körletvezető főaknász adott szóbeli jelentést. Ez alapján folytattuk utunkat. Arra emlékszem, hogy amikor a külszíni felettes műszakiakkal telefonon beszéltem, kérdezték; mi a helyzet, adják jelentést.

Valami ilyesmiket mondtam, ziláltan, tömör rövidséggel: nagy baj van, sújtó léggrobbanás történt, sok a sérült, hordágyakat és orvosokat küldjenek, nagy létszámra biztosítsanak kórházi elhelyezést, feltehetően további életmentésre váró emberek, és halottak is vannak.

Megadtam tervezett útvonalamat, melyet a közben odaérkező bányamentők, annak veszélyessége miatt, letiltottak.

A négy száz méteres mélységben megkezdődött a felderítés, és az azonnali életmentés. A bányabeli műszeres riasztást követő kilencedik percben leszállt a bányába a Központi Bányamentő Állomás tífős bányamentő osztaga az ügyes bányamentő orvossal. A bányász szolidaritás jegyében a vállalat bányászmezejéből és az Oroszlányi Szénbányáktól jöttek a speciális munkára bevethető bányamentő rajok. Három műszakban folyt a mentés, folyamatos munkarendben, bányamentő készülékben. Itt külön ki kell emelni a bányamentők szervezett és önfeláldozó munkáját, akik tizenkilenc társunkat élve mentették ki. A mentés hetedik napján, február 22-én az esemény kivizsgálására alakult bizottság a holttestek kimentésére irányuló további munkákat - tekintettel azok fokozódó veszélyére - az érintett családok egyetértésével beszüntette. Így hat társunk örökre a föld mélyében maradt.

1978. február 26.-án volt a temetés, itt az újtelepi temetőben. A felravatalozott koporsók körül, több ezres tömeg hallgatta Dr. Gál István trösztigazgató beszédét,

melynek végén a döbbsen, együtt érző csendben, egyenként búcsúzott el a munka frontján elhunyt társainktól.

Tudom, hogy a földi léttől nem üres kézzel távoztak. Útjukat a családtagok, rokonok, ismerősök, barátok és a bányász-társadalom szeretetteljes örök emléke kísérte.

Kezükben pickhammerrel kopogtak a menny kapuján, és Szent Péter kaput tárva nyújtotta két kezét - mondván: „Bányász testvér, gyere be! Jó szerencséd!”

Forisek István

(Elhangzott a bányászhalottak emlékművénél)

Mit üzen a múlt?

„..... egyenlő munkáért egyenlő bért” 1905. március 1. Nőmunkás

Megünnepeltük az 1848-as forradalom évfordulóját, köszöntöttük Nőnapon a nőket hol így, hol úgy. Lapozzuk fel emlékeztetőnkben a száz-nál több időkről való ismeretünket, azt, ahogy sok minden kezdődött, melynek gyökerei napjaink szövetét alkotják, hol így, hol úgy....

Közismert, hogy az 1848-as forradalomról szóló regényében Jókai Mór egyetlen munkásfigurát jelentetett meg. Vajon ott voltak a nők e hatalmas átalakulás hajnalán? Keveset tudunk róluk, igaz a férfi munkásokról is. Ott kellett legyenek a nők, hiszen ott dolgoztak az egészségtelen gyárakban, és ezrek dolgoztak házi cselédként, s ha másként nem is akkortájt még, de férfimunkás társakkal ott lehettek március idusán.

Ott voltak, mert ott kellett legyenek az 1860-as évektől a szakszervezeti szervezkedés bölcsőjénél, a férfiaknál is jobban kihasználtságú gyári munkásnők, a házi cseléd, akiknek álma, ekkor még inkább csak a családalapításban remélt biztosabb élet volt.

Magyarországon a kiegyezés utáni ipari fejlődés következtében egyre több nő állt munkába. A nőket elsősorban a dohány- és a cukorgyárakban, a textiliparban a föld- és agyagmunkáknál alkalmazták nagyobb számban. Az 1880-as népszámlálás adatai szerint az iparral foglalkozó népességben belül a nők aránya 10 százalék, 1885-ben 15,5 százalék, 1900-ban pedig 19 százalék. A századfordulót követő évtizedben az aránylag sok nőt foglalkoztató könnyűipar gyorsabb fejlődése eredményeképpen a női ipari munkások száma több mint százezerre emelkedett.

A nők nagy többsége a teljesen képzetlen munkássághoz tartozott. A nőmunkások jelentős részénél jellemző volt a nagyarányú fluktuáció. Általában az első gyermek megszületéséig dolgoztak. Később gyári bedolgozóként, alkalmi munkásként tudtak csak elhelyezkedni, így kiszolgáltatottságuk még fokozódott.

A nőmunkások bére a férfimunkások béérének csak kis hányadát tették ki. A munkásnők átlagbére 1910-ben a legalacsonyabb bérkategóriájú férfimunkások béérének 50 százaléka volt.

Már az 1890-es évektől kezdve spontán sztrájkokkal, tüntetésekkel tiltakoztak az alacsony munkabérek, az embertelen munkakörülmények ellen.

1900-ban a szombathelyi szövőgyári munkások sztrájkjában a nők is részt vettek. Az Állami Gépgyár munkásainak sztrájkja idején, mint arról a Népszava 1900. június 17-i számában olvashatunk az asszonyok „hatalmas támaszát képezik a sztrájkoknak... tudni sem akarnak arról, hogy férjeik megalázkodjanak és meghajtsák fejüket”.

A századfordulóra érett meg a helyzet arra, hogy a nő munka kiemelt védelme, illetve a nők társadalmi tevékenységébe, és munkába való minél szabadabb bevonása megfogalmazódott. A Magyarországi Általános Munkáspárt 1880-as programjában már szerepel a nők polgári jogainak és az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elve követelése.

A szakképzetlen nőmunkások szervezhetősége nem volt egyszerű. 1905-ben a szervezett nőmunkások száma 3014 volt. (Szervezett munkások száma összesen: 71 173) Ebből a legtöbb szervezett nőmunkás 1020 a könyvnyomdások között volt. A könyvkötőknél 535, a textilesek között 319, a szabómunkásoknál 203, a vas- és fémmunkásoknál 207, a cipőfelsőrész-készítőkönél 203, a grafikai munkások között 160 szervezett nőmunkás dolgozott. Egyes szakmákban teljesen szervezetlenek voltak, így például az építőmunkás, a famunkás szervezetekben.

A szervezett nők saját sorsukon önállóan kívántak változtatni. 1902-ben megalakult a Budapesti Munkásnők Asztaltársasága, s tagjaikból létrejött az Országos Nőszervező Bizottság, melyből 1903-ban néhány sikertelen próbálkozás után megalakult a Magyarországi Munkásnők Egylete.

A nőmunkások önálló akciói gyarapodtak. Így 1904 elején egy budapesti munkásgyűlésen már ezer nőmunkás vett részt. Szervezkedtek a textiliparban, a dohánygyárakban, a fehérnemű-tisztítóknál, a különböző könnyűipari ágakban: szabók, kalaposok, cipőfelsőrész-készítők körében.

1904. május 15-re az Országos Nőszervező Bizottság „nagy nőgyűlést” hirdetett, majd december 11-én a cselédgyűlést tartották. 1904-ben mozgolódni kezdtek a vidéken dolgozók is. Így a szentgotthárdi cipőgyár, a debreceni kefégyár, s egyéb textil- és ruhaipari munkásnők folytattak bérmozgalmat.

A vidéki szervezetek bekapcsolódtak

a budapestiek szervezetébe, melyből megalakult a Budapesti Munkásnők Egyesülete.

Ugyancsak 1904-ben alakult meg a Magyarországi Nőegyesületek Szövetsége, és a Magyar Feministák Egyesülete. A sokszínű nőmozgalmak mindegyike a maga értékrendjével küzdött a nők egyenjogúsításáért, a választójogáért, a férfikkal egyenlő bérért, vagy éppen azért, hogy tisztességet viselhessenek a szakszervezetekben, mert ez időben csak férfiúi bizalmi rendszer volt.

1905-től a Munkásnők című lap előfizetésével szervezkedtek országosan a nők.

A lap feladatának tekintette, hogy írásaiban küzdjön az „egyenlő munkáért egyenlő bért” megvalósításáért, s a nők politikai jogainak, a szavazási jognak elismertetéséért. Itt el kell azt is elmondanunk, hogy ekkoriban a magyar szociáldemokrácia taktikai állásfoglalása az volt, s ezt vezetőik helyesnek vélték: „... a férfiválasztójog kivívása után majd a szociáldemokrata parlamenti frakció felveti a női választójogot is.” – olvasható a Nőmunkás 1906. április 22-i számában.

A Nőmunkás 1905. július 16-i számában Kovács Terézia aláírással olvasható írásban a szerző a nőmunkások közönyösségéről fejt ki gondolatait. Ugyanebben a lapszámban szó esik a férfiak közönyösségéről is. A nőmunkások első országos értekezletüket különválva az együttes pártgyűléstől, a Szociáldemokrata Párt XII. kongresszusával egy időben tartották. „...a nők között csak mi nők tudunk eredményesen agitálni, csak mi érezzük át nőtestvéreink igazi bajait.”

Az első országos értekezleten úgy határoztak a résztvevők, hogy mindaddig, amíg a nőmunkások országosan nem szervezkedhetnek, kötelesek előfizetni a Nőmunkásra. A Nőmunkás előfizetői alkották a nők szabadszervezetét. Az értekezleten létrehozták a nők bizalmi testületét. Az értekezlet azt is kimondta, hogy a szakszervezetek nőtárgjai minden községben egy levelezőt válasszanak, akit a helyi nőmunkások vezetőjének tekintendő – olvasható a „Magyarországi szocialisták munkásmozgalmak az 1905. évben”, című kiadványban.

Sok évnek kellett ahhoz eltelni, amíg a szakszervezetek felismerték a nők

szervezkedésének szükségességét. 1913-ban írta a Nőmunkás: „fontos kötelessége a szakmáknak, hogy nőtagjait minél szorosabban magához kapcsolja, és hogy hozzászoktassa az önálló megfigyeléshez, az önálló működéshez, az önálló bírálathoz, s hogy ne lehessen szavazógépnek felhasználni.” A hagyományos „férfiszervezetekben” a nők számára alig volt hely. A nők részvételét a szakszervezeti vezetőségekben, tanácskozáson gyanakvással kezelték. Nemcsak a férfimunkás és nőmunkás között volt egyenlőtlenség, nem volt egyenlő a szervezett férfimunkás és szervezett nőmunkás sem. A helyzet arra szorította a nőmozgalmat, hogy „önkörübe zárva, a férfimunkásság szervezeteitől elkülönítve” működjen. A nők igyekeztek szervezeteiket megerősíteni anyagilag is. Az 1913-as nőkongresszuson határozatot fogadtak el arról, hogy heti „nőpártoló bélyeget” vezetnek be, a heti 2 filléres „nőadó”, ahogy akkor nevezték a nőszervezetek fenntartását segítette. Ebből működött a Magyar Munkásnők Egyesülete, kiadták a Nőmunkás ekkor már 6000 példányban, kongresszust hívtak össze.

1913-as kongresszus már az első napon határozatot fogadott el a nők éjjeli munkájának s általában a veszélyes munkák eltiltásáról, a 8 órai munkaidő és a szabad szombat délután, a szülő nők számára 8 heti „gyermekügyi munkaszünet” és anyagi biztosítás követeléséről, s fölvetik a gyermekvédelem szükségességét. Az igazsághoz tartozik, hogy a X. szociáldemokrata pártgyűlésen ugyanebben az évben 5. napirendként foglalkoztak a női munka kérdéseivel.

A háborús évek hozták meg a nagy áttörést a nőmunkások szerveztségében. A tömeges munkába állás, kiszolgáltatottságuk a mind többüket döbbenetere rá a szervezkedés fontosságára. A szakszervezetek nőtagjainak száma 1915-től 1916-ig 24 százalékkal, 1916 és 1917 között 487 százalékkal emelkedett. A vasasoknál 2600-ról 18 ezerre, az 1916-ban még teljesen szervezetlen dohányiparban 7100-ra, a hasonló helyzetű húsiparban 3600-ra emelkedett a szervezett nőmunkások száma. A Nőmunkás előfizetői száma 1915-től 2700-ról 1917-re 12 600-ra emelkedett.

A nőmunkások szakmai és politikai nevelése elengedhetetlen követelmény-

né vált a szerveztségük növekedésével egyidejűleg. A Szociáldemokrata Párt 1918-as kongresszusán azonban még mindig kissé komolytalanul beszéltek a nőkről. A nőküldöttek bírálták is ezért a pártvezetést. „Weltner elvtárs egy privát beszélgetés alkalmával azt mondta: most szárnyaim alá veszem a nőket. (Weltner: ezt nem mondtam, nincsenek szárnyaim! – Egy hang: ez gyanús! – derültség.) De a referátumban egyáltalán nem emlékezett meg ennek a kérdésnek a fontosságáról...” – olvasható a kongresszusi anyagban a kissé humoros történet. Weltner Jakab a kitűnő szakszervezeti vezető, aki egyébként nagy hódolója volt a női nemnek „bűnbánóan elismerte, hogy a nagy anyag miatt nem tért ki a nőkérdésre”. A kongresszusi határozat azonban elégtételt szolgáltatott a nőmunkásoknak, mert kimondta: „a pártgyűlés minden szervezett munkásnak és minden szervezetnek kötelességévé teszi a nőmunkások és a fiatalokéknak az eddignél fokozottabb szervezését és intenzív szocialista nevelését, mert a termelés átalakulása a nők és az ifjúmunkások munkáját fontosabbá tette, s mert az ipari termelésbe özőnlött új rétegek szervezésének elhanyagolása a háború után az összes szervezetekre súlyos következményekkel járhat.”

A nők szerveztségének erősödése a gazdasági munkában elfoglalt helyük növekedése az első világháború idején és annak befejeződése után gyorsult fel. A háborús évek felértékelték a nő munkáját, hiszen a háború időlegesen elvitte a férfiakat, és a háborús veszteségek a férfiak körében azokra a helyekre is a most már családfenntartóvá váló nőket kényszerítették, ahol addig nem alkalmazták őket.

Talán nem volt tanulság nélküli áttekinteni nagyon röviden az 1848-as forradalomtól kezdődő időszakot, s abban is a nők szervezkedésének első lépéseire emlékezni. A követelések, az „egyenlő munkáért, egyenlő bért” sajnos, ma is aktuális. Találunk megszívlelendőt a nők társadalmi megbecsüléséről is, mennyire veszik komolyan őket.

Mindnyájunk felelőssége, hogy előbbre lépünk a nőket érintő diszkrimináció bármilyen formája ellen. A szavakat tetteknek kell követni, melynek akkor lesz valódi hatása, ha minél többen, közösen állunk az ügyeink mellé.

Lux Judit

Megemlékezés

A Bányamunkás c. lap 104.évfolyam 4. számában 2017. december (p:5) beszámoltunk az „Örökségünk – a várpalotai Bányász Hagyományok Ápolásáért Egyesület jubileumi kiadványáról”.

A könyvben bemutatásra került a

fokozatot 1959 – ben kapta meg.

Buzási János életút bemutatása a könyvben az alábbi szavakkal végződik: „Sírjára évente legalább egy alkalommal Bányásznapon vagy Borbála napon elhelyezhetnénk egy – egy szál virágot.”

várpalotai szénbányászat két Kossuth díjasa is, Buzási János és Vas László. Vas László a Kossuth – bronz fokozatot 1954 –ben, Buzási János a Kossuth III

Vas László életút bemutatása a könyvben az alábbi szavakkal végződik: „A végtisztesség helyszíne, sírja nyugvóhelye a fellelhető dokumentu-

mokból nem derül ki.”

A Bányász Kultúráért Alapítvány (BKA) – melynek egyik kiemelkedő feladata tiszteletadás - kinyomozta Vas László (1917 – 1954) síremlékét és családját. 2017. november 8.-án születésének 100. évfordulóján megkoszorúzták a síremléket, melyen a család (leánygyermek és férje, fia) is részt vett.

Buzási János (1912 – 1978) síremlékét 2018 márciusában koszorúztuk meg.

Kossuth díjat a földtan és bányászat

területén 1948 – 1965 között 78 fő vehetett át, ezt követő időkből a földtan és bányászat részére már csak Állami-, és Széchenyi díj átadására került sor.

Dr. Horn János

U.i.: Már a nyomdában volt ez az írás, amikor a Várpalotai Bányász Hagyományok Ápolásáért Egyesület elnöke tájékoztatott, hogy Buzási János sírjának ápolását az Egyesület vállalja, s legkésőbb a Bányásznapra rendbe teteti.

Munkamegbeszélés a BDSZ székházban

Balogh Béla az Ipari-Energiapari Szakszervezeti Szövetség elnöke megbeszélést folytatott a BDSZ-ben Sylvain Lefebvre-el, az IndustriAll Europe főtitkárhelyettesével.

Wágnér Ferenc

1949-2018

1949-ben született, Dorogon. Szülei családja révén közvetlen kapcsolata volt a bányászattal, de élete más irányt vett, gépészmérnöki végzettséget szerzett és a Komáromi Állami Gazdaság központi javítóműhelyébe került, ahol műhelyvezető-helyettesnek nevezték ki. 1971-ben a Komárom megyei KISZ bizottság apparátusába hívták, ahol először munkatárs volt, majd titkárrá választották, de egy időben az első titkári feladatokat is ellátta. Innen visszatért bányász gyökereihez, amikor – 1981-ben –, saját kérésére a Dorogi Szénbányák Vállalat szakszervezeti bizottságára került, ahol a közgazdasági bizottság vezetője lett.

Innen számítható szakszervezeti munkássága, mely ugyanazon a helyen és közegben, csaknem haláláig tartott.

Kívülről érkezett az iparágba, s ha nem is volt teljesen ismeretlen a terület, úgy érezte, hogy mindent meg kell tennie

azért, hogy minél jobban megismerje a bányászok munkáját, mindennapjait, problémáit, ahhoz, hogy értő segítséget nyújthasson nekik, hogy eredményesen képviselhesse, védhesse érdekeiket. Végigjárta a szénmedence bányáit, beállt a többiek közé szemet lapátolni, részt vett szabadidős programjaikban, közvetlen tapasztalatokat szerzett ahhoz, hogy tisztában legyen gondjaikkal, hogy ne kelljen megvárni, amíg ők keresik fel, mint szakszervezeti embert. Elébe ment a feladatnak.

1991-ben a vállalat részvénytársasággá alakult, DOSZÉN Rt lett belőle, ekkor választották meg a vállalati szakszervezeti bizottság élére.

1993-ban, részben az ő javaslatára döntött úgy a tagság, hogy nem a részvénytársaság szakszervezeti szervezeteként, hanem önállóan folytatják az érdekvédelmi tevékenységet. Megalakították a

dorogi Bányász Szakszervezeti Szövetséget, melynek elnökévé választották. Ezzel az átalakulással biztosították a továbbműködésüket a cég megszűnése után is.

1994-ben – közreműködésével – létre-

hozták a Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítványt, s ő a kuratórium elnöke lett. Az Alapítvány az egykori bányász művelődési intézmények ingatlan és ingó vagyonára alakult. Wágnér Ferenc elvülhetetlen érdeme, hogy a volt dorogi szénmedence településeinek szervezett formája van a bányász hagyományápolásnak, s még mindig működnek a bányászok közösségi színterei.

Tevékenyen vett részt a BDSZ országos testületeinek munkájában is. Hosszú ideig tagja volt az Országos Tanácsnak és az Elnökségnek. Feladatot vállalt a Szervezetfejlesztési és hagyományörző Bizottság elnökeként a tagszervezési munka koordinálásában, de ő volt a BDSZ integráción kívüli szénbányák tagozatának vezetője, abban az időben, amikor a bányász-erőműegyesületekből kimaradó bányák, helyzetükből adódóan az életben maradásukért küzdöttek.

Ebből a harcából vette ki részét, s lett az érintett dolgozók érdekeinek erőteljes képviselője Feri, hiszen maga is egy olyan kollektív helyi érdekvédője volt, amelyik a saját bőrén tapasztalta meg az integráción kívüli valóságát.

Egy ideje – talán egyre labilisabbá váló egészségi állapota is közrejátszott ebben –, kivonta magát az országos ügyekből, visszavett a pörgésből, inkább a helyi feladatok végzésére koncentrált a fogyó erejét. Majd egyre riasztóbb híreket kaptunk betegségéről, lemondott helyi szakszervezeti tisztségéről is.

Aztán érkezett a szomorú hír. Wágnér Ferenc, a dorogi Bányász Szakszervezeti Szövetség volt elnöke, a Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítvány kuratóriumi elnöke, életének 69. évében, hosszú és türelemmel viselt betegség következtében, meghalt.

Nyugodj békében, Feri!

Varga István

1942-2018

Gyászol a bányász szakszervezeti mozgalmat.

Mély megdöbbenéssel fogadtuk a hírt, hogy Varga István, a bányászszakszervezet tisztségviselője, a BDSZ Országos Tanácsának, Elnökségének tagja és a Nyugdíjas Intéző Bizottságának alelnöke, 2001. óta, több mint tizenöt éve a Mátrai Erőmű Zrt. Nyugdíjas Rétegbizottságának vezetője, kollégánk, barátunk, végleg eltávozott közülünk.

Élete szorosan kötődött a bányáiparhoz. A Mátrai Szénbányáknál illetve jogutódjánál több mint negyven évet dolgozott, 1958-tól, azaz 60 éve volt szakszervezeti tag.

Különböző beosztásokban szolgálta a bányászatot, bányásztársait. Munkásságát magas kitüntetésekkel ismerték el.

2000. július 31-én ment nyugdíjba. Nyugdíjasként is azonnal kereste a

kapcsolatot a szakszervezettel, aktívan dolgozott társai érdekében, akik hamarosan munkáját elismerve megválasztották az akkor több mint háromezer tagot összefogó nyugdíjas rétegszervezet vezetőjének.

Szociális érzékenysége, a társadalmi problémák iránti fogékonysága ekkor teljesedett ki igazán. Az emberi gondok, nehézségek kezelése, megoldása, aktív pályafutását is meghatározta, s tenni akarásának egyenes következménye volt, hogy amint tehetett, szakmai szerepet vállalt az érdekvédelemben.

Olyan volt, akihez mindig bizalommal és bátran fordulhatott a gondjaival küzdő ember. Elkötelezte magát az elesettek, a rászorulóknak, a kiszolgáltatottak ügyének következetes képviselője mellett.

Az igazságtalanságok, a hátrányos megkülönböztetések mindig felháborí-

tották, tettekre ösztönözték. Rendszeres résztvevője volt a munkavállalók, nyugdíjasok érdekében szervezett demonstrációknak, szolidaritással képviselte a BDSZ-t is más szakszervezetek jogos

követeléseket megfogalmazó tüntetéseiben.

Szakszervezeti vezetőként azon munkálkodott, hogy nyugdíjas társai emberibb körülmények között élhessenek, s érdekeiket mindig következetesen és megalkuvást nem tűrően védte.

Ha emberekért, ügyekért kellett küzdenie, nem ismert fáradtságot.

Nem tett különbséget célok között. Neki ugyanolyan fontos volt, a mátrai bányász alapszervezetek működési feltételeiért folytatott harc, a bányász-hagyományok ápolása, a gyöngyösi bányász színház sorsa, mint amikor egy bányászövezetnek kellett segítyt intéznie, vagy valaki nyugdíjmelésének dolgában járt el. Izig-vérig közösségi ember volt.

A támadhatatlan elkötelezettsége volt az az erő, ami tartást, hitet, erkölcsi alapot adott a munkájához.

Szakmai felkészültségét, tapasztalatát országos szinten is kamatoztatta. A Magyar Szakszervezeti Szövetségben végzett rétegmunkája mellett korábban tagja volt a Nyugdíjasok Országos Képviselői Elnökségének, s minden fórumon felemelte szavát a nyugdíjasokért.

Aggódva figyeltük a betegségéről érkező híreket, s reméltük, hogy a kórházi kezelés után javulás áll be az állapotában. De az alattomos kór gyorsan győzte energiáját, szervezetét. Bízunk benne, hogy újra megjelenik közöttünk, segítve munkánkat. Vidámsága, barátság hiányzik.

Gyászol a bányásztársadalom, bányász barátai, volt kollégái, a bányászszakszervezet. Pótolhatatlan veszteség ért minket. De emléke, melyet megőrzünk, itt él velünk, tovább.

Nyugodj békében, bányásztestvérünk!

Egy közíró halálára

Kárpáti Sándor 1934-ben született a Somogy megyei Kastélyosdombon, Pécselt érettségizett és ugyanott, a Tanárképző Főiskolán, szerzett diplomát.

Pályafutása során a hatvanas években, az ifjúsági szövetségben, a hetvenes években pedig a művészek szakszervezetében irányította a sajtó- és kiadói munkát. A 80-as években a szakszervezetek központi folyóiratait, a Munkát, a Szakszervezeti Szemlét és a Jelzót szerkesztette. Gyakran publikált a Nemzetközi Szakszervezeti Szemlében, a Mai Magazinban, az ágazati lapokban, a Népszavában. A kilencvenes években nagy aktivitással vett részt a szakszervezeti nyilvánosság megújításában, állandó rovata volt a Vasasban, a Medosz Lapjában, a Textil munkásban, a Magyar Vasutasban és a Postás Dolgozóban. Gyakran közölte írásait a Bányamunkás, a Typhográfia, az Édosz Lapja és a Húsos újság. Magas színvonalú újság-

írói munkássága elismeréseként 1994-ben MSZOSZ-díjat kapott, több ágazati szakszervezet nívódíjjal fejezte ki megbecsülését.

Kárpáti Sándor újságírói pályája fél évszázaddal ezelőtt indult, első írása 1957 júliusában jelent meg a Dunántúli Naplóban. Az életmű különösen azóta teljesedett ki, hogy 1990-ben korengedménnyel nyugdíjba vonult, s a korábbi szerkesztői munkássága folytatásaként, mint szabadfoglalkozású újságíró, minden energiáját az újságírásnak szentelte. Remekül megírt cikkeivel az elmúlt két évtizedben sokszor találkoztunk napilapokban, közéleti kiadványokban, de igazi működése területe a munkavállalói érdekvédelem volt. A szakszervezeti mozgalom elismert és mértékadó sajtómunkása, a legjelentősebb szakszervezeti lapok állandó szerzője, rovatvezetője, szerkesztőbizottsági tagja, az érdekvédelmi újságírók doyenje.

Ennek a termékeny alkotó munkának az eredményeként az elmúlt két évtized-

ben szinte minden évben kötetten jelentkezett, amelyekben publikált cikkeket gyűjtötte össze, illetve önálló riportokat, írásokat jelentetett meg. Könyvei

népszerű szerzővé tették baloldali civil szervezetekben és a nyugdíjas olvasók körében is.

Több mint háromezer publikációja, tizenhét könyve jelent meg.

Habár egy ember élete az események, funkciók, s az általa előállított szellemi termékek leírásával is meghatározható, de azok, akik Kárpáti Sándort személyesen is ismerték – mint e sorok írója –, jól tudják, hogy Sanyi ennél sokkal több volt. Nyugdíjas éve elején, szinte naponta járt be a Bányamunkás szerkesztőségébe, szívesen vállalt megbízásokat újságcikkekre, de legfőképpen beszélgetni, vitázni, véleményt cserélni szeretett velünk, szerkesztőségi munkásokkal.

Sokat jártunk vidékre együtt, megfordultunk a legkülönbözőbb bányászati munkahelyeken, s ő lubickolt abban a lehetőségben, hogy beszélgethet fizikai dolgozókkal, hallhatja megnyilvánulásait, megismerheti mindennapjaikat, s készíthet velük pontos, és fontos inter-

júkat.

Meggyőződésében megingathatatlan volt. Nyilván belejátszott ebbe jelleméből fakadó keménysége, de mindezt az élete során személyesen szerzett, kikristályosodott hite alapozta meg. Szívesen és nagy élvezettel mesélt nekünk – „fiataloknak” – az ifjúságáról, munkásmozgalmi tapasztalatairól, találkozásairól a kor kiemelkedő közéleti szereplőivel. Akkor kezdett el könyveket írni, s mindig kíváncsi volt arra, hogy mit szólnak az éppen esedékes kötete témájához.

Később már kevesebb ideje maradt ránk, de időnként találkoztunk, s láthatuk, hogy vitatkozó kedve nem kopott meg, millió terve volt még a könyvekre, hosszan sorolta nekünk a megírásra váró témákat, s dedikálta éppen megjelenő kötetét.

Az utóbbi néhány évben már nem kerest minket, riasztó hírek érkeztek egészségi állapotáról. Mígnem jött az utolsó hír.

Nyugodjon békében!

Munkavédelmi képviselők képzése

Az 1993. évi munkavédelmi törvényben előírt képzésre 2018. március 11-én a BDSZ szervezésében, az OKÉV tanúsítvánnyal rendelkező VEGYIPROP Kft. égisze alatt került sor.

A képzésen tizenhat bányászati társaság ötvenhét megválasztott munkavédelmi képviselője és három társaság munkavédelemért felelős vezetője vett

részt.

A szakmai előadásokat és a konzultációt Nesztinger Péter az NGM Munkavédelmi Főosztály vezetője-, Dr. Bereczki Edit főorvos -, és Borhidi Gábor az Országos Munkavédelmi Bizottság munkavállalói oldal vezetője tartották.

Dr. Horn János

Bemutatózik a Faller Jenő Szakképző Iskola és Kollégium

Már több mint egy évtizede a Faller Jenő Szakképző Iskola és Kollégium diákjai adják a „Jó szerencsét” köszöntés elfogadásának tiszteletére rendezett emlékülések kultúrmasorát. Ebből az alkalomból, a 2018-ai emlékülés után fogadott az iskola igazgatója Hajdu István, akit arra kértem, hogy mutassa be olvasóinknak az iskola múltját és jelenét.

- *Hogyan került kapcsolatba az iskolával?*

- Amikor 2000-ben Várpalotára kerültem, akkor indult az iskolánkban a kereskedelmi szak, ahol kereskedelmi szakmai tárgyakat, közgazdaságtant tudtam oktatni. Mivel kevés volt a szakmai óra, ezért kapóra jött a matematika-

A nappali szakközépiskolai képzés 1986. szeptember 1-én az erősáramú berendezés-szerelő szakmában folytatódott.

1988. október 17-én az iskola felvette Faller Jenő bányamérnök nevét.

Egészen a nyolcvanas évek végéig elmondható, hogy az iskola profilját a helyi bányászat és nagyipar igénye alakította. Megfigyelhető tehát, hogy a kezdetben egyedül a bányászati igényeket kielégíteni hivatott iskola az évtizedek során előbb az ipar igényei diktálta elvárások alapján később a bányászati visszaszorulása miatti kényszerből szélesítette képzési szerkezetét. A rendszerváltás óta a bányászat teljes megszűnése és az ipar, gazdaság, társadalom

2 éves képzések során a felnőttek jellemzően második szakmát tanulnak.

- *További rövid és hosszú távú tervek?*

- Az oktatási színvonal és a szolgáltató jellegű tevékenység egyensúlyát kell megtalálnunk a sikeres működéshez. A felnőttoktatás robbanásszerű terjedése is jól mutatja, hogy komoly igény van erre. Olyan képzéseket próbálunk indítani, amelyekre nemcsak fogyasztói kereslet van, de a piaci igényeket is kielégíti – mondja István, majd hozzátévi, a nappali képzésben fontosnak tartja, hogy újra nagyobb hangsúlyt kapjanak az érettségire felkészítő szakok. Erre a szakgimnáziumi képzés keretében meg is teremtődött a lehetőség. A

Fotó: Szabó Péter Dániel

tanári végzettségem, így töltöttem ki az előírt óraszámot.

Közben több nagyobb projektben is részt vettem például a szakiskolai fejlesztési programban, ezzel párhuzamosan én lettem a kereskedelmi munkaközösség-vezető. 2011-ben aztán Böle Károlyné akkori igazgató felkért a gazdasági vezető pozíció betöltésére. Úgy éreztem, ez egy olyan lehetőség, mellyel az iskola javát tudom szolgálni, így elvállaltam, de mellette továbbra is tanítottam. 2014. július 1-jétől lettem igazgatóhelyettes, tavaly pedig a kollégákkal egyetértésben megpályáztam az igazgatói pozíciót, s 2017. július 1-je óta vagyok tagintézmény-vezető, itt Várpalotán.

- *Mit kell tudnunk az iskola működésének kezdeteiről?*

- A helyi szénbányászat szakemberhiányának megoldására vándorulóknak képzését szervezték meg helyben. 1935 az az év, amikor dr. Kiss László bányatanácsos kezdeményezésére megalakult a Várpalotai Vájariskola. Itt szervezték meg az országban az első szervezett vándorképzést és tartottak először szervezett szakmunkásvizsgát 1935-ben. A II. világháború után az ipar növekvő szakemberigénye több önálló szakmunkásképző intézményt hívott életre. 1946 és 1950 között három szakmunkásképző intézmény is foglalkozott az ipari tanoncok képzésével, a 305. számú Intézetet tekinthetjük iskolánk jogelődjének. Jelenlegi városközponti épületünkben 1952. szeptember 1-től zajlik a képzés. 1953-tól a 305-ös számú Intézet egyben a 296. számú Intézet teljes körű jogutódjaként élt tovább, megkezdődött a várpalotai ipari tanuló képzés koncentrációja. A következő évtizedek legjelentősebb változásai voltak:

1964-ben megindult a mélyfúró képzés.

1971-ben egyesítették a MűM. 305. sz. és a pétfürdői MűM. 322. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézetet.

változó igényei folyamatosan a képzés átalakítást eredményezték.

- *Mikor és miért vette fel az iskola Faller Jenő nevét?*

- 1988. október 17-én vette fel az iskola Faller Jenő bányamérnök, bányászattörténész nevét. Ő a várpalotai szénbányászat ikonikus alakja volt. Többek között ő irányította azokat a földtani kutatásokat, amelyek révén a dudari és várpalotai szénmedencék ismertté váltak. Nagy műveltségű, széles érdeklődési körű ember volt, jelentős kutató és alkotó munkát végzett a helytörténet és művelődéstörténet területén. A Bakonyról írt művelődéstörténeti és helytörténeti publikációnak száma megközelíti az 50-et, kutatásainak központi témája Várpalota volt. Iskolánk múltja elválaszthatatlan a bányásztól, éppen ezért büszkén viseljük Faller nevét.

- *Hogy működik ma az iskola?*

- 2016. szeptember 1-től a korábbi szakiskolai képzést a 3+2 éves szakközépiskolai képzés, az egykori szakközépiskolai képzést a 4+1 éves szakgimnáziumi képzés váltotta fel. A jelenlegi rendszerben a szakközépiskola első 3, míg a szakgimnázium 5. (+1) éve számít szakképzési évfolyamnak. Jelenleg több mint 500 nappali tagozatos tanuló van, rendkívül széles szakmai kínálattal várjuk a tanulni kívánó középiskolásokat. A legnépszerűbb képzéseink a szakgimnáziumon a rendészet, informatika, villamosipar-elektronika, és a közlekedés - szállítmányozás logisztika. Szakközépiskolai képzések közül a vendéglátás (szakács, cukrász), kereskedelem (eladó), gépészet (hegesztő, ipari gépész, központi-fűtés- és gázhálózat rendszerszerelő), építészet (kőműves, festő), villanszerelő, számítógép-szerelő, szociális gondozó szakmák a legnépszerűbbek.

Az idei tanévtől jelentős számú felnőtt tanuló képezi magát esti felnőttoktatási csoportjainkban. A többségében

következő tanévtől a helyi igényeket kiszolgálva honvédelem és sport ágazatban is indítunk osztályt.

Emellett a felnőttoktatás területén levelező képzés és a távoktatás irányába is mozdulna az intézmény. A felnőttoktatáson belül jelenleg is hirdetjük a bányaművelő és a bányaművelő technikus szakmákat. Folyamatosan keressük a bányászati ágazatban működő vállalkozásokat, hiszen a képzések indítására csak a tényleges piaci igény adhat lehetőséget, a keresletvezérelt képzési struktúra a szakképzés előrelépésének záloga. A szakmai színvonalhoz persze szükség van fejlesztésekre is, a képzésekhez kapcsolódó infrastruktúrát pályázati forrásokból folyamatosan fejleszteni kívánja az iskola.

Dr. Horn János

MFT közgyűlés

A Magyarhoni Földtani Társulat, 2018. március 21-én, a Magyar Földtani és Bányászati Szolgálat Stefánia úti dísztermében tartotta 168. Tisztújító Közgyűlését.

A Társulat elnökének Dr. Budai Tamást, főtítkárának Dr. Babinszki Editet, társelnöknek Dr. Leél-Őssy Szabolcsot, Dr. Hass Jánost, Dr. Geiger Jánost, Dr. Zajzon Róbertet választották meg.

A többi tisztségre megválasztottak nevei a Magyarhoni Földtani Társulat honlapján lesznek olvashatók.

- hj -

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-
ÉS IPARI DOLGOZÓK
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Életünk és ruháink

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

VÍZSZINTES:

1. Női név. - Mesebeli Baba negyven rablóval. - Egy aforizma szerint nem szabad viszonzás nélkül hagyni mások tetteit. Erre való a bosszú – vagy mi? 2. Vétel talakba, tényérokra rakott. - Biztatás: ... számíthatsz. - Főétkezés. 3. Hibásan jegyezte fel. - Tizenkét havi. - Örökléstan: ...tika. 4. Főzeléknövény. Szerepel a magyar kártyában is. - Zola egyik ismert regénye. Előtte névelővel. - Amerikai énekes, dalszerző, zenész, költő. A 2016-os év irodalmi Nobel-díjasa: Bob ... 5. Főzeléknövény. - Női név. - Cselekvést, létezését, történetét kifejező szófaj. 6. Antal becézve. - Területe alapján a legnagyobb USA-állam. 7. Akármelyik ember, személy. - London híres szórakozó negyede. - Érzékszervünk. 8. Regény szerzője. - Sinen közlekedő jármű. - Amit magasugró küzd le. 9. Szesz ital. - Lóg valahol. - Égés. De tűz nélkül, a szégyentől. 10. Itália lakói. - A leghíresebb amerikai egyetemek egyike. 11. Kettős betű, duplán. - Egyetem része. De testünk része is. - Tatár uralkodói cím volt. 12. Orosz teherautó márkája. - Akik látták, mi történt. - Lovat biztató szó. 13. Észak-afrikai nép. - Sérülés. - Milyen módon? 14. Fialat növényi hajtás. - Főle ellentéte. - Szülő becézése. 15. Ötlet, gondolat. - Erdély leghosszabb folyója. A Dunába ömlik. - Kockázatos, esetleg szégyellni való.

Képez, oktat. - Oxigén, fluor és ozmium vegyjele. - Brazília legnépesebb városa: ... Paulo. 7. Balzac francia író gondolata: „A nőknek a boldogság a költészetük, ahogy a szép ruha ...” - Svájci mondahős: ... Vilmos. 8. Magyarország legnagyobb fedett sportcsarnoka. - Dog betűi keverve. - Téli ruhadarab. 9. Tűzhányóból feltörő folyós kőzet. - Jus Accardo amerikai író gondolata: „A legtöbb emberről sokat elárul nemcsak az, milyen ruhát, hanem az is, ...” 10. Imre becézve. - Ilona névváltozata. - Coco Chanel, a világhírű francia ruhatervező gondolata: „Egy szerelésben mindig a nő a legfontosabb. Nő nélkül mit sem ér ...” 11. Vadgalamb része! - Híres építész volt (Miklós). - Kutyanak vetett húsos csont. 12. Ilyen vidék Zemplén, de Heves egy része is. - Lekvár fele! - Lovat biztató szó. 13. Ismert színésznő (Anita). - Jelentős múlt századi francia regényíró (Émile). Egyik ismert regénye A hölgyek öröme. - Tűzérési fegyverek. 14. Női név. Az Omega egyik számának címe is. - Torta töltelék. - Ilyen gerincünk, bordánk is van. 15. Az Arab-félsziget legfontosabb kikötője. - Amerikai film: A démon ... - Munkácsy Mihály ismert festménye: Ásító ...

Bajai Ernő

Beküldendő a vastag betűs sorok megfejtése.

A rejtvenypályázat nyertesei

A decemberi rejtvenyünk helyes megfejtése a következő: A TÁRNÁK. A ZORDON ÉJ ARCÁRA. A FÉNY. NEM RIAD.

A nyertesek: Harzsó István, 3720 Sajókaza, József A. u. 16.; Káldi Béláné, 8060 Mór, Kodály Z. u. 13.; Németh László Ferencné, 2851, Környe, Patak u. 16.

A nyereményeket postán küldjük el.

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A Bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetőek: www.banyasz.hu • Kiadja és

nyomja a Nyomdort Kft. • Tel.: 06 30 825-4084 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630